

Thema 4

MIJN WERELD: lessen

Motto:
Samen zijn wij de wereld!



Inhoudsopgave Thema 4 MIJN WERELD middenbouw

4.1. MIJN HUIS EN THUIS	3
Groep 4. Liefelingsplek	3
Groep 5. Thuis voelen	4
Groep 6. Klassenatlas	5
4.2. MIJN BUURT	6
Groep 4. In de buurt	6
Groep 5. Daar kom ik	7
Groep 6. In mijn hoofd loop ik naar	8
4.3. IN JOUW SCHOENEN	9
Groep 4. De vreemdeling	9
Groep 5. Blind	12
Groep 6. Feit of mening?	13
4.4. MIJN SCHOOL	14
Groep 4. Wie is het?	14
Groep 5. De stoutste klas	14
Groep 6. Onder de duim	15
4.5. MIJN VRIJE TIJD	16
Groep 4. Waar was jij in de vakantie?	16
Groep 5. Dit doen wij!	17
Groep 6. In de hoek!	18
4.6. HETZELFDE ANDERS	19
Groep 4. Spiegelen	19
Groep 5. Kiezen: goede en slechte geheimen	20
Groep 6. Soorten relaties	21

Groep 4. Lielingsplek



Doel

De leerling kan vertellen waar in huis hij/zij het meeste is en waar hij/zij zich het prettigst voelt.

Materiaal

Papier, stiften, lapjes stof, breiwol of -garen

Werkwijze

Vertel in de kring over wat jouw liielingsplekje was als kind. Een plek om tot rust te komen als je van school kwam/komt, een veilige plek, een warme plek, een plek met een mooi uitzicht om weg te dromen.

Leerkracht: Teken jouw plek op het digibord.

Bespreek met de kinderen op welke plek ze het meeste zijn als ze niet op school zijn. Zijn ze meestal buiten (en waar dan) of meestal binnen (en waar dan?)

Hebben ze een liielingsplek buiten?

Hebben ze een liielingsplek binnen?

Vertel in de kring dat een liielingsplek vaak meer is dan alleen een plek. Op die plek is er vaak een knuffel of iets anders dat fijn voelt en steun geeft.

Leerkracht: Teken het voorwerp dat jou steunde op het digibord.

Bespreek met de kinderen welke dingen voor hen heel vertrouwd voelen en belangrijk zijn.

Hebben ze een knuffel die overal mee naartoe moet?

Is er een voorwerp dat ze altijd bij zich hebben?

Vertel in de kring dat een liielingsplek vaak meer is dan alleen een plek en meer dan een vertrouwde knuffel. Op een liielingsplek zijn er vaak ook mensen bij wie jij je fijn en veilig voelt.

Leerkracht: Teken de mensen die voor jou belangrijk waren op het digibord.

Bespreek met de kinderen welke mensen voor hen vertrouwd en belangrijk zijn.

Zijn er mensen die ze geen dag kunnen missen?

Laat de kinderen een tekening of collage maken van hun liielingsplekje, met hun liielingsvoorwerpen en hun liielingsmensen.

Zorg dat er zachte materialen zijn die de kinderen kunnen gebruiken.

TIP:



Je kunt eventueel de kerngloedkaartjes inzetten om gevoelens te koppelen aan hun prettige plek.



Groep 5. Thuis voelen

Doel

De leerling kan vertellen waar en bij wie hij/zij zich thuis voelt.

Materiaal

Digibord: Zet het filmpje *Amsterdam is werelds* klaar ([Amsterdam is Werelds: Het verhaal van Elisa \(youtube.com\)](#)).

Werkwijze

Bekijk het filmpje waarin Elisa vertelt waarom ze zich thuis voelt in Amsterdam. En bespreek met de kinderen waar zij zich thuis voelen. Is dat alleen thuis of zijn er ook andere plekken waar zij zich thuis voelen? Wat maakt dat zij zich ergens thuis voelen?



TIP:



Je kunt eventueel de kerngloedkaartjes inzetten om gevoelens te koppelen aan de plek waar ze zich thuis voelen.



Groep 6. Klassenatlas

Doel

De leerlingen kennen hun wortels en weten waar zijzelf en waar hun ouders en grootouders zijn geboren.

Materiaal

Digibord: *Klassenatlas*.

Printen: Voor alle leerlingen de hand-out *Klassenatlas-woonplaatsweb*.

Grote wereldkaart.

Stickers of punaises in drie kleuren: kind (1), ouders (2), grootouders (4).

Werkwijze

Klasatlas, pagina 1.

De leerlingen wonen allemaal in Nederland. Zijn ze daar ook geboren? En hun ouders? Hun opa's en oma's? Waar komen ze allemaal vandaan? Check je wortels en maak je eigen klasatlas!



Klasatlas, pagina 2.

Alle leerlingen krijgen een print mee naar huis en gaan thuis uitzoeken waar hun voorouders vandaan komen. Dat doen ze met behulp van de klasatlas-woonplaatsweb. Spreek af wanneer de ingevulde woonplaatsweb weer mee naar school genomen moet worden.

Klasatlas, pagina 3.

De leerlingen bespreken hun ingevulde woonplaatsweb in tweetallen. Om de beurt vertellen ze hun eigen verhaal.

Bespreek vervolgens klassikaal hoe het was om meer over je familie te weten te komen. Hebben de kinderen verrassende, nieuwe dingen gehoord? Hoe was het om dit van je klasgenoot te horen?

Klasatlas, pagina 4.

Hang een grote wereldkaart op in de klas. Iedere leerling krijgt 7 punaises of stickers in 3 verschillende kleuren en presenteert haar/zijn wortels. (Overweeg om dit op een ouderavond te doen!)

De leerling plaatst een punaise op de eigen geboorteplaats en doet dat vervolgens ook voor de ouders en grootouders.

Klasatlas, pagina 5.

Nabespreking.

Groep 4. In de buurt



Doel

De leerling kan iets vertellen over de buurt waarin hij/zij woont.

Materiaal

Digibord: *In de buurt*.

Printen voor alle leerlingen: *Ik in mijn buurt* (A3) en *Mijn buurt* (A4).

Zorg dat je de adressen van de leerlingen bij de hand hebt, zodat je met Google maps, streetview de buurt waar kinderen wonen kunt laten zien.

Werkwijze

Praat met de kinderen over het begrip 'buurt'. Wat is een buurt? Hoe ziet hun buurt eruit? Waar komen ze in hun buurt? Met wie? Voelen ze zich veilig?

Gebruik de plaatjes van *In de buurt* om te benoemen wat er in de buurt van kinderen *kan* zijn.

Rijden er auto's? Staan er bomen? Zijn er huizen of flats? Is er een park? Een speelplek? Zijn er winkels? Staan er hekken of hekjes? Is er water (voor eendjes of om in te zwemmen)? Is er een kerk, moskee en/of synagoge?

Zijn er veel of weinig bomen, auto's, huizen, parken, waters?

Waar komen de kinderen graag?

Waar voelen ze zich veilig en waar niet?

Laat de leerlingen na het kringgesprek hun eigen buurt visualiseren door rond de ik-cirkel (*Ik in mijn buurt*) de plaatjes van *Mijn buurt* te plakken.

VOORBEELD

Als er in hun buurt veel bomen zijn kunnen de kinderen maximaal 12 bomen plakken; zijn er weinig bomen dan plakken ze er minimaal eentje.

Verzamel de gevisualiseerde buurten. Neem ze op in het portfolio van de leerlingen en fotografeer ze, zodat je ze kunt delen via Social Schools (of een ander ouderportaal) en er later op terug kunt komen.



Groep 5. Daar kom ik

Doel

De leerling kan benoemen waar hij/zij in de buurt komt en met wie.

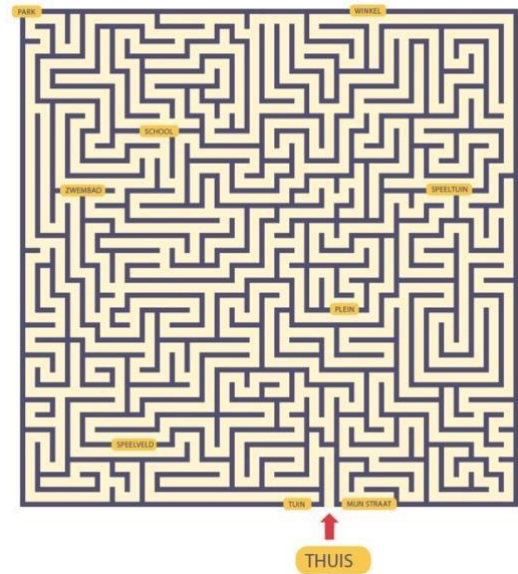
Materiaal

Digibord: zet de plaat *Doolhof-mijn-buurt* klaar.

Printen voor alle leerlingen op A3: *Doolhof-mijn-buurt*.

Werkwijze

Het huis waar je woont staat in een dorp of stad. Als je in een dorp woont, ken je misschien wel alle straten. Woon je in een stad, dan is de kans groot dat er heel veel straten zijn waar je nog nooit bent geweest. Als je buitenshuis bent, kom je in winkels, parken, een zwembad, op je school, op een plein, speeltuin of speelveld. Soms kom je er alleen, soms kom je er samen met je ouders of met vrienden. Laat de kinderen in het doolhof tekenen waar ze alleen (blauw) komen, waar ze met vrienden (groen) komen en waar ze alleen met hun ouders (rood) komen. Bespreek daarna de verschillen en overeenkomsten en waarom ze naar sommige plekken *wel* en op andere plekken *niet* alleen mogen toe gaan.





Groep 6. In mijn hoofd loop ik naar....

Doel

De leerling kan hardop denkend vertellen waar hij/zij in de buurt graag naartoe gaat.

Materiaal

-

Werkwijze

Vertel in de kring dat jullie net gaan doen alsof je een filmpje afspeelt in je hoofd. Degene die aan de beurt is doet haar/zijn ogen dicht en vertelt hardop over het leukste of fijnste plekje in de buurt.



Doe het zelf voor (bijvoorbeeld):

Het is zondagochtend. Het is nog vroeg. Om me heen is het stil. Ik doe m'n schoenen aan en mijn jas en ik ga door de achterdeur naar buiten. Ik denk even na: waar zal ik eens lopen? Naar het winkelcentrum? Nee, dat heeft geen zin, alle winkels zijn dicht. Naar de speeltuin? Nee, het is te vroeg, de meeste kinderen slapen nog of zijn aan het ontbijten. Dan weet ik het! Ik pak mijn bal uit de schuur en loop naar het grasveld twee straten verder. Lekker een balletje trappen!

De kinderen mogen om de beurt met hun ogen dicht vertellen waar zij in hun buurt heen zouden lopen. Help de kinderen met het hardop formuleren van hun handelingen, gedachten, overwegingen, keuzen.

Groep 4. De vreemdeling



Doel

De leerling denkt na over haar/zijn oordeel over anderen en of dat wel eerlijk is.

Materiaal

Digibord: Zet het filmpje *Kikker en de vreemdeling* klaar ([Kikker & Vriendjes - Kikker en de vreemdeling \(youtube.com\)](https://www.youtube.com/watch?v=Kikker&Vriendjes)).

Werkwijze

In *Kikker en de vreemdeling* van Max Velthuis krijgen Kikker en zijn vrienden Haas, Rat, Varkentje en Eend te maken met een vreemdeling. Het is Rat, hij komt zomaar aanlopen – niemand kent hem. Varkentje vindt hem vies. Bovendien steelt ie van alles volgens Eend. Maar als Kikker op onderzoek uit gaat blijkt Rat eigenlijk een hele leuke rat te zijn! Gezellig en hulpvaardig. Als Rat weer besluit verder te trekken is Kikker heel verdrietig.



Kies één of meer van de onderstaande werkwijzen. Bekijk eerst het filmpje *Kikker en de vreemdeling*.

1. Wat vind jij?

Bespreek de volgende vragen:

- Waarom vinden Varkentje en Eend dat Rat weg moet gaan?
- Vind je dat eerlijk?
- Hoe komt Kikker erachter dat Rat eigenlijk best wel een leuke rat is?
- Wat zou je zelf doen als je Varkentje, Eend, Kikker of Haas was en Rat kwam vlak bij je wonen?
- Eigenlijk weten Haas, Kikker, Eend en Varkentje niets van Rat. En toch vinden ze hem al vies en een dief! Waarom is dat? Vind je ook iemand stom of eng? Waarom vind je dat? En hoe weet je dat eigenlijk?

2. Lied

Zing *Het lied van de vragen* met de kinderen. Verdeel de groep in tweeën: de ene groep zingt de Kikkercoupletten, de andere de Varkentje- Eend-coupletten. Het laatste couplet zingen ze samen, dansend in een kring.

Het lied van de vragen

Melodie: Zeg ken jij de mosselman

(Varkentje-Eend)

Zeg ken jij de vreemdeling, de vreemdeling, de vreemdeling,
Zeg ken jij de vreemdeling, dat is een rare snuiter.

(Kikker)

Nee, die snuiter ken ik niet, ik ken hem niet, ik ken hem niet.
Nee, die snuiter ken ik niet, maar is ie wel zo kwaad, dan?

(Varkentje-Eend)

Ja hij stinkt en steelt van ons, hij steelt van ons, hij steelt van ons.
Ja hij stinkt en steelt van ons, hij heeft hier niets te zoeken!

(Kikker)

Maar hij is heel keurig hoor, en aardig hoor, en netjes hoor,
Schoon van achter en van voor, en spreekt ook nog drie talen!

(Varkentje-Eend)

Oh daar wisten wij niks van, wie zegt dat dan? Wie zegt dat dan?
Kikker wat weet jij daarvan? Dat willen we wel eens weten!

(Kikker)

Nou dat heeft ie zelf verteld, zelf verteld,
ja zelf verteld,
Ja dat heeft ie zelf verteld, omdat ik het ging vragen.

(Allemaal, hand in hand in een kring, rondlopen)

Anders-zijn dat is niet raar, dat is niet raar, dat is niet raar,
Leren doen we van elkaar, en dansen doen we samen!
NOG EEN KEER!

3. Andere taal

Rat is een vreemdeling omdat niemand hem kent. Gelukkig verstaan Kikker, Haas, Eend en Varkentje hem wel. Het zou helemaal moeilijk geweest zijn als ie ook nog een andere taal had gesproken! Want als iemand een andere taal spreekt dan jij, dan is het heel moeilijk om te ontdekken wat ie bedoelt. Probeer het maar!

Laat kinderen uit de groep nu om beurten iets duidelijk maken zonder te praten. Fluister een kind een van onderstaande woorden in het oor, om uit te beelden, en laat de hele groep raden.

Honger, dorst, slapen, tafel, moe, verdrietig, blij, buikpijn, mooi, hond, lelijk, olifant, stoel, mama, broek, lopen, Eend.

Zo zie je hoe moeilijk het is om iets duidelijk te maken als je het niet kunt zeggen!

Is anders raar of juist leuk?

Haas zegt over Rat: 'Hij is anders dan wij, maar hij doet toch geen kwaad?'

Hoe anders is Rat? Laat de kinderen antwoorden.

Varkentje is roze en Rat is ... GRIJS

Kikker heeft wel billen maar hij heeft niet zoals Rat een... STAART

Eend heeft een snavel en Rat heeft eenSNUIT

Eend heeft twee vleugels en Rat heeft twee... ARMEN, of POTEN
Varken woont in een huis en Rat woont in eenTENT
Kikker, Haas, Eend en Varken wonen in een dorp en Rat woont. .. OVERAL!
Kikker spreekt één taal en Rat spreekt er wel..... DRIE!
Wie zou jij het liefst willen zijn? Kikker, Varkentje, Haas, Eend of Rat? En waarom?



Groep 5. Blind

Doel

De leerling kan zich inleven in hoe het is om blind of slechtziend te zijn en weet wat hij/zij dan nodig heeft in het dagelijks leven.

Materiaal

Printen: voor de helft van het aantal leerlingen in de klas de *Aankleedpop* op dik A3-papier of dun karton.

Tekenpapier

Kleurpotloden

Blinddoek



Werkwijze

Begin de les met een kort groepsgesprek.

Wie kent iemand die blind is? Wat is allemaal lastiger in het dagelijks leven voor deze persoon?

In deze les gaan de leerlingen proberen te 'voelen' hoe het is om blind te zijn.

De leerlingen krijgen in duo's twee opdrachten:

1. Om beurten geblinddoekt de pop aankleden.
2. Geblinddoekt een tekening maken.

1. Om beurten geblinddoekt de poppen aankleden

Geef elk duo een aankleedpop. Knip die uit. Om beurten geeft u hen een blinddoek en vraag hen om geblinddoekt de aankleedpop aan te kleden. Laat de ander hem of haar alleen met woorden helpen als het alleen niet lukt. Geef hen daar maximaal vier minuten voor. Daarna is de ander aan de beurt en die krijgt dezelfde opdracht.

2. Geblinddoekt een tekening maken

Bij de tekening zegt de een wat de ander moet tekenen: "Teken een appelboom. Teken daarnaast een huis, etc."

Bespreek daarna met de leerlingen hoe ze beide opdrachten vonden. Hoe voelde het om geblinddoekt te zijn? Wat vonden ze moeilijk? Koppel hun antwoorden aan mensen met een visuele beperking: welke hindernissen en drempels komen zij in het dagelijks leven tegen? Wat zou hun leven makkelijker maken zodat ze net als iedereen mee kunnen doen? Welke extra ondersteuning? En wat zou er op school gedaan moeten worden als er een slechtziende of blinde leerling zou zijn?



Groep 6. Feit of mening?

Doel

De leerling kent het verschil tussen een feit en een mening en geeft een mening over een onderwerp.

Materiaal

Digibord: Zet het filmpje *Wat is participatie?* klaar ([Wat is participatie? | UNICEF Belgium Kids \(youtube.com\)](https://www.youtube.com/watch?v=...)).

Werkwijze

Leg uit dat het belangrijk is om feiten en meningen uit elkaar te houden. Soms lijken feiten en meningen erg op elkaar, maar ze zijn zeker niet hetzelfde.



- Een feit is iets dat vaststaat en dat je kunt bewijzen (*het is.....*).
- Een mening is persoonlijk en staat niet vast (*ik vind.....*).

Als je met anderen over onderwerpen praat, kom je erachter wat jij *weet* en wat anderen weten.

Als je met anderen over onderwerpen praat, kom je erachter wat jij *vindt* en wat anderen vinden.

Kies een thema waaraan je al in een andere les of lessenreeks hebt gewerkt, zodat de leerlingen er al iets van weten. Kies een thema waarvan je weet dat het je leerlingen aanspreekt.

Deel 5 post-its uit per leerling. Laat de leerlingen op elke post-it iets opschrijven dat met het thema te maken heeft: feiten, meningen maar ook ervaringen zijn goed. Een strikte scheiding is nu nog niet nodig.

Maak op het bord twee kolommen: 'feiten' en 'meningen'. Verzamel de input.

Welke post-it komt in welke kolom?

Moet er een derde kolom 'ervaringen' bij?

Laat alle leerlingen een feit en een mening vertellen met een korte toelichting.

- Feit
- Mening

4.4. MIJN SCHOOL



Groep 4. Wie is het?

Doel

De leerling kan iets vertellen over de verschillende mensen die op school werken.

Materiaal

Verzamel of maak digitale foto's van de mensen die op school werken. Denk ook aan bijvoorbeeld de schoonmakers en de vrijwilliger die in de bibliotheek werkt.

Werkwijze

Toon de foto's een voor een op het digibord. Weten de kinderen hoe de persoon heet? Weten ze wat hij of zij doet op school? Als geen van de kinderen weet hoe de persoon heet of wat de persoon op de foto doet op school, dan mogen twee kinderen met een print van de foto op zoek naar het antwoord. De rest van de klas gaat door, totdat er weer een 'onbekende' medewerker is en er twee andere leerlingen op zoek gaan naar het antwoord.



Groep 5. De stoutste klas

Doel

De leerling kan iets vertellen over de eigen school.

Materiaal

Digibord: zet het filmpje *De stoutste klas* klaar ([De stoutste klas van de school \(youtube.com\)](https://www.youtube.com/watch?v=...)).

Werkwijze

Op school leer je van alles, maar je speelt en lacht er ook. Je bent samen met andere kinderen en je verveelt je nooit. Na een lange vakantie is het best fijn om weer naar school te gaan!

Kijk naar het filmpje en bespreek met de kinderen wat ze hebben gezien. Zijn zij ook wel eens stout in de klas? Gooien ze wel eens met vliegtuigjes naar jou of naar elkaar? Klimmen ze op de tafels?

Wat vinden de kinderen leuk of bijzonder aan hun school? Hebben ze eerst op een andere school gezeten? Was dat heel anders?





Groep 6. Onder de duim

Doel

De leerling weet dat wat je online doet of meemaakt ook 'echt' is en is zich ervan bewust dat je niet altijd hoeft te zeggen wat je vindt en dat je iets anders kunt vinden dan anderen.

Materiaal

Digibord: zet het filmpje *Heb jij het onder de duim?* klaar ([Week van de Mediawijsheid: 'Heb jij het onder de duim?' \(youtube.com\)](https://www.youtube.com/watch?v=...)).

Werkwijze

Bekijk het filmpje. Zet het na elke situatie stil om te bespreken wat de kinderen hebben gezien. Hebben ze het begrepen? Hebben zij zelf veel volgers? In het echt? Op TikTok? Op Facebook? Op Instagram? Op Snapchat? Wie volgen zij? Zijn het er veel?

Kennen ze de mensen die ze volgen - of door wie ze gevolgd worden - ook in het echt?

Zeg je altijd alles wat je vindt? Waarom wel of niet?

Als iedereen zegt iets leuk te vinden, zeg jij dit dan ook? Waarom wel of niet?

Als iedereen iets 'niet leuk' vindt, zeg jij dat dan ook? Waarom wel of niet?





Groep 4. Waar was jij in de vakantie?

Doel

De leerling kan vertellen waar hij/zij in de vakantie is geweest en wat hij/zij heeft gedaan.

Materiaal

Digibord: zet het filmpje van het Jeugdjournaal klaar over vakantie op Curaçao ([Zo vieren kinderen op Curaçao zomervakantie \(youtube.com\)](https://www.youtube.com/watch?v=Z0vierenkinderenopCuraçao)).

Kaart van Nederland

Kaart van de wereld

Post-its

Kleurpotloden



Werkwijze

Kijk samen naar het filmpje. Deze jongetjes zijn thuis gebleven in de vakantie. Wie nog meer? Wat heb je gedaan? Een paar kinderen mogen vertellen.

Wie is in Nederland op vakantie geweest? Waar?

En wie is naar het buitenland geweest? Wat heb je daar gedaan? Hebben sommige kinderen andere talen gesproken in hun vakantie? Welke talen heb je gesproken?

Wie kent het woord 'vakantie' in een andere taal? Die woorden schrijf je op het bord.

Alle kinderen maken een kleine tekening op een post-it. Die tekeningen plakken we op de kaart van Nederland of op de kaart van de wereld. In hoeveel landen zijn we geweest?



Groep 5. Dit doen wij!

Doel

De leerling kiest zelfstandig een activiteit.

Materiaal

Printen:

- Voor alle leerlingen het document *Activiteit-kiezen*.
- Driemaal *Dierenalfabet*, *Breinkeker* en *Tangram*.

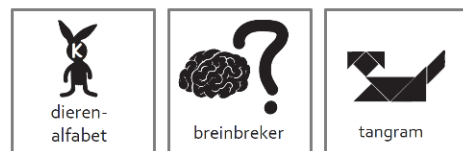
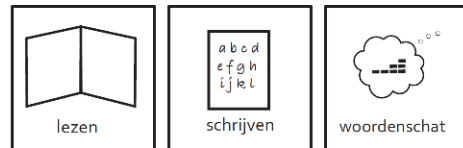
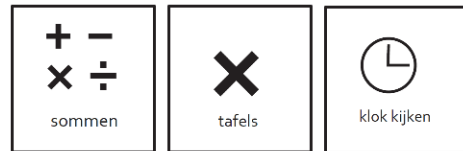
Klaarzetten: de zes activiteiten voor individuele leerlingen en de drie activiteiten voor groepjes leerlingen.

Werkwijze

Geel de leerlingen het keuzeblad *Activiteit-kiezen* en zeg dat ze één activiteit mogen kiezen. De activiteiten met een zwarte rand (de eerste zes) doen ze alleen, de activiteiten met een grijze rand doen ze in een groepje. De gekozen activiteit knippen ze uit.

De leerlingen met de individuele opdrachten melden zich bij jou en krijgen een opdracht die past bij de activiteit die ze hebben gekozen. De leerlingen met de groepsopdrachten melden zich bij je collega/co-teacher en worden in groepjes bij elkaar gezet met een opdracht.

Activiteit kiezen





Groep 6. In de hoek!

Doel

De leerling kan vertellen in hoeverre hij/zij zelf de vrije tijd mag invullen en legt aan een volwassene uit dat hij/zij zelf wil kunnen kiezen.

Materiaal

Maak vier hoeken in de klas: een sporthoek, een hobby-hoek, een samen-spelen-hoek en een vraagteken-hoek. Markeer de hoeken met de platen in *Vrije-tijd-hoeken* op A3.

Werkwijze

Het gaat er in deze les om dat kinderen zich er bewust van worden dat ze zelf iets kunnen **willen**.

Prat met de kinderen over vrije tijd. Wat is vrije tijd? Maak onderscheid tussen tijd op het schoolplein (pauze), na schooltijd (thuis, naschoolse opvang), weekenden en vakanties.

Wat doen de kinderen in de pauze?

Alle kinderen lopen naar de hoek die het beste bij hen past.

*Wat zouden ze graag **willen** doen in de pauze?*

Alle kinderen lopen naar de hoek met iets wat ze graag zouden willen.

Noteer op het bord wat de kinderen graag zouden willen.

Doe hetzelfde voor: na schooltijd, weekend en vakantie.

Bespreek in de kring wat de kinderen zouden kunnen doen om dat wat ze *graag willen doen* ook echt te gaan doen.

Laat kinderen in tweetallen oefenen. Eén van de twee is een volwassene aan wie de leerling moet uitleggen dat hij/zij zelf wil kunnen kiezen voor een vrijetijdsbesteding.



Groep 4. Spiegelen



Doel

De leerling is soms leidend en soms volgend in het contact met klasgenoten en licht zo nodig toe waarom hij/zij niet wil volgen.

Materiaal

-

Werkwijze

Vertel kort iets over leiden en volgen in spel. Als je met andere kinderen speelt is het handig om soms te doen wat anderen willen en soms zelf de leiding te nemen.

Stel de klas op in twee rijen tegenover elkaar en laat de kinderen die naast elkaar staan een redelijke afstand van elkaar houden. De tweetallen die tegenover elkaar staan spelen het spiegelspel: het ene kind doet iets en het andere kind volgt, na een tijdje wisselen de kinderen van rol.

Doet dit met bewegingen, gezichtsuitdrukkingen, geluiden, gebaren.

Bespreek na:

- Wat vonden de kinderen leuker, makkelijker?
- Wat doe je als je echt niet wilt volgen?
- Hoe doen ze dat als ze met andere kinderen spelen?

TIP

Laat twee leerlingen samen een stift vasthouden en samen iets tekenen.

Observeer de twee leerlingen: trekt de een, duwt de ander, of trekken/duwen ze samen?

Meestal zie je in de tekening wat er samen ging en wat niet. Zijn er afwijkingen en plotse, impulsieve lijnen?

Wie leidt en wie volgt?





Groep 5. Kiezen: goede en slechte geheimen

Doel

De leerling kent het verschil tussen goede en slechte geheimen.

Materiaal

Printen en snijden: *Goede en slechte geheimen*.

Werkwijze

Leg de kaarten met goede en slechte geheimen op je schoot. De goede geheimen hebben een oneven nummer, de slechte geheimen hebben een even nummer. Geheim 1 ligt bovenop.

Vraag een leerling om een kaart te pakken en lees deze kaart samen met de leerling voor. Bespreek met de leerlingen: is dit een goed geheim?

Doe dit ook met de volgende zeven kaarten, steeds samen met een andere leerling.

Maak een woordweb op het digibord: *slecht geheim*. Waarom moet je een slecht geheim delen?

Laat de kinderen rond het woordweb tekenen of (via jou) schrijven:

- Ken jij een slecht geheim?
- Hoe voelt een slecht geheim?
- Aan wie vertel jij een slecht geheim?
- Hoe vertel je het aan de juf of meester?

Tip: lees ook het boek *Sam en het niet leuke geheim* samen met de groep.



Groep 6. Soorten relaties

Doel

De leerling weet dat er verschillende soorten relaties en gezinsvormen zijn en dat je zelf mag kiezen voor een relatievorm die bij je past.



Materiaal

Digibord: Zet het filmpje *Mijn vader is homo* klaar ([Mijn vader | Schooltv](#)).

Werkwijze

Kijk samen naar het filmpje. Kennen de kinderen iemand met twee papa's en twee mama's? Hoe zit het bij hen thuis? Kennen ze iemand die homo is of lesbisch? Krijgen ze zelf vinders in hun buik als ze een jongen of een meisje heel leuk vinden?

Maak dan samen met de leerlingen een woordweb op het digibord. Wat voor relaties zijn er?

Denk aan:

Homoseksuele relatie, heteroseksuele relatie, polygame relatie, gemengde relatie (twee mensen uit een andere cultuur en met een andere taal), alleenstaand met kinderen, samengesteld gezin (stiefvader of -moeder, stiefbrusjes).

Wat kennen de kinderen? En wat lijkt ze de leukste relatie?

Ga met kinderen in gesprek over relaties en wat ze daarvan vinden. Mogen mensen zelf kiezen met wie ze samenwonen of trouwen? Houd hierbij rekening met de verschillende culturen.

Wat zouden ze ervan vinden als ze later moeten trouwen met iemand die hun ouders voor ze hebben uitgezocht?